

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Avrel. Avgvstini Confessionvm Libri X

Augustinus, Aurelius

Coloniae, 1646

Cap. V. Exarcisse se in imitationem Victorini, sed violentiam concupiscentiæ & pravæ consuetudinis, nondum potuisse superare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10120

V S V S.

Ostendit S. D. inter Christianos nullam aliam esse debere causam, præponendi homines claros & nobiles, obscuris & plebejis, quam quia exemplo & autoritate, tales plus profunt Ecclesiæ Dei, quam alii.

CAP. V.

Exarsisse se in imitationem Victorini, sed violentiam concupiscentia & prava consuetudinis, nondum potuisse superare.

1. **S** Ed ubi mihi homo tuus Simplicianus, de Victorino ista narravit, exarsi ad imitandum. Ad hoc enim & ille narraverat. Postquam vero & illud addidit, quod Imperatoris Iuliani temporibus, lege data prohibiti sunt Christiani docere literaturam & oratoriam: quam legem ille amplexus, loquacem scholam deserere maluit, quam verbum tuum, quo *linguas infantium facis disertas*, non mihi fortior, quam felicior visus est, quia invenit occasionem vacandi tibi. Cui rei ego suspirabam ligatus, non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate. Velle meum tenebat inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me. Quippe ex voluntate perversa, facta est libido: & dum servitur libidini, facta est consuetudo: & dum consuetudini non resistitur, facta est necessitas. Quibus quasi ansulis quibusdam, sibimet innexis (unde catenam appellavi) tenebat me obstrictum dura servitus. Voluntas autem nova, quæ mihi esse cœperat, ut te gratis colerem, fruique te vel-

Sap. 19.

vellem Deus, sola certa jucunditas! nondum erat idonea ad superandam priorem, vetustate roboratam. Ita duæ voluntates meæ, una vetus, alia nova: illa carnalis, illa spiritalis, conflagabant inter se, atque discordando dissipabant animam meam.

2. Sic intelligebam, meo ipso experimento, id quod legeram: quomodo *caro concupisceret adversus spiritum, & spiritus adversus carnem*. Ego quidem in utroque, sed magis ego in eo, quod in me approbavam: quam in eo, quod in me improbavam. Ibi enim magis jam non ego, quia ex magna parte id patiebar invitus, quam faciebam volens. Sed tamen consuetudo adversus me pugnacior ex me facta erat: quoniam volens, quod nollem, perveneram. Et quis jure contradiceret, cum peccantem justa poena sequeretur. Et non erat jam ulla excusatio, quia videri mihi solebam, propterea me nondum contempto seculo servire tibi, quia incerta mihi esset perceptio veritatis. Iam enim & ipsa certa erat. Ego autem adhuc obligatus, militare tibi recusabam: & impedimentis omnibus sic timebam expediri, quemadmodum impediri timendum est. Ita sarcina seculi, velut somno assolet, dulciter premebar, & cogitationes, quibus meditabar in te, similes erant conatibus expergisci volentium: qui tamen superati soporis altitudine, remerguntur. Et sicut nemo est, qui dormire semper velit, omniumque sano iudicio vigilare præstat: differt tamen plerumque homo somnum excutere, cum gravis torpor in membris est, eumque jam displicentem carpit libentius, quamvis surgen-

gendi tempus advenerit: Ita certum habebam, esse melius tuæ caritati me dedere, quam meæ cupiditati cedere.

3. Sed illud placebat, & vincebat: hoc libebat, & vinciebat. Non enim erat, quod tibi responderem dicenti mihi: *Surge, qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus*, & undique ostendenti vera te dicere: non erat omnino, quid responderem veritate convictus, nisi tantum verba lenta, & somnolenta: Modo, ecce modo, sine paululum. Sed modo & modo, non habebant modum: & sine paululum, in longum ibat. *Frustra condelectabar legi tuæ secundum interiorem hominem, cum lex alia in membris meis repugnaret legi mentis meæ, & captivum me duceret, in lege peccati, quæ in membris meis erat.* Lex enim peccati, est violentia consuetudinis; qua trahitur & tenetur etiam invitus animus, eo merito, quo in eam volens illabatur. Miserum ergo me, quis liberaret de corpore mortis hujus, nisi gratia tua, per Iesum Christum Dominum nostrum?

NOTÆ.

a *Imperatoris Iuliani temporibus lege data*) qua vetuit ne Christiani Rhetoricam & Grammaticam docerent teste Baronio, qui ex ipso decreti tenore evincere conatur, solum prohibitos Christianos ab his literis docendis, non autem discendis. Verum cum gravissimi autores, & ipse quoque Augustinus affirmant, utrumque Christianis prohibitum: crediderim aliam præter eam, legem à Iuliano latam, qua à discendis his literis Christiana juventus arceretur. Occasione vero prioris edicti, plures egregii viri, & inter eos Victorinus, professionem Rhetoricæ & Grammaticæ deseruerunt amore Christi.

V S V S.

V S V S.

I. Catena, quibus impii tenentur gravibus sceleribus alligati, quatuor ansulis innectitur. I. Est *perversa voluntas*, remissior tamen, cum primus actus peccati, v. g. luxuriæ patrat. II. Hinc fit *libido*, sive incenditur pruritus concupiscentiæ quæ post experientiam voluptatis, ad iterandum peccatum stimulat. III. Inde nascitur *consuetudo*, qua animus inclinatur in vitium, quod frequentat. IV. Denique oritur *necessitas*, sive tanta consuetudinis violentia, ut inducat resistendi desperationem: quæ multos retinet in gravibus peccatis, luxuriæ, ebrietatis, acediæ. Et hoc illud *profundum est, in quod cum devenit peccator, contemnit Deum & homines*, aut saltem frustra meliora probat, cum deteriora obstinate sequatur.

Prov. 18.
3.

2. Etsi grandis sit lucta concupiscentiæ in eo, qui ex inveterata peccandi consuetudine assurgere nititur: ea tamen non excusat à peccato, quia homo volens in hanc difficultatem se coniecit, unde tenetur, & meretur eam pati. Nec absolute invitus est, sed solum aliquo modo, in quantum nollet peccare ac se inebriare, nisi illum traheret consuetudo, occasio, respectus.
3. Deterrere quemvis debet à consuetudine gravium peccatorum, hæc ipsa miserabilis catena, qua multi redduntur incorrigibiles, & trahuntur in infernum.
4. Ejusmodi inveterata consuetudo peccandi (quæ recte per Antonomasiam à S. D. *lex peccati* dicitur) non tollitur, nisi singulari Dei gratia: quæ ardentissimis precibus postulanda est ab ipso peccatore, & illis, qui in eo corrigendo laborant.
5. Ostendit S. D. *primum ad pœnitentiam, & emendationem gradum*, qui est *agnoscere, melius esse Deo servire, quam cupiditati, & desiderium illud facienti concipere*. Saluberrimum erit hoc caput sæpe perlegere, si quis velit serio pœnitere, & vitam emendare.

CAP.